

Stiftelsen Arkivet

SENTER FOR HISTORIEFORMIDLING OG FREDSBYGGING

Arkivposten

Nyhetsbrev fra Stiftelsen Arkivet

Årgang 8

FORTID – NÅTID – FREMTID

Nr 2/2012 – April

Stiftelsen Arkivet med i EU-prosjektet "Sharing European Memories at school"

I 2011 og 2012 deltar Stiftelsen Arkivet i det EU-finansierte prosjektet Sharing European Memories at School sammen med partnere fra Storbritannia, Spania, Italia, Polen og Slovenia. Målet med prosjektet er å utvikle en metode for å undervise om historisk minne i skolen, og vårt tema er kollektive og individuelle minner knyttet til andre verdenskrig. En 9. klasse fra Havlimyra skole i Kristiansand er pilotklasse. Tirsdag 27. mars arrangerte Stiftelsen Arkivet en spennende temadag for disse elevene, der de besøkte Arkivet og fire andre minnesteder i Kristiansand: Odderøya, Jegersberg, tilfluktsrommet på Lund og Hestmanden. På hver "stasjon" møtte elevene et tidsvitne som har en tilknytning til nettopp dette stedet. Les mer om prosjektet og metoden i eget vedlegg til slutt i nyhetsbrevet.

8 millioner til nybygg fra Vest-Agder fylkeskommune

Kristiansand og Aust-Agder fylkeskommune følger opp. Les mer om prosjektet [Større rom for menneskeverd](#).

Etter arkitektkonkurranse i 2010 vant arkitektfirmaet Reiulf Ramstad Arkitekter As med vinnerutkastet "Dialog". Et nytt bygg vil øke kapasiteten fra 1400 til 2400 kvadratmeter. Nybygget er planlagt å koste 80 millioner kroner. Vedtaket fra tirsdagens møte i kulturutvalget betinger at Fylkestinget støtter vedtaket i neste møte 24. april. Betingelsen er at prosjektet fullfinansieres. Bevilgningene vil bli innarbeidet i økonomiplaner for perioden 2016 til 2019. Det er ventet at

Krigsseilerne blir tema for årets trebåtfestival i Risør

Trebåtfestivalen i Risør vil i år ha en sterkere temainndeling enn tidligere. Et av festivalens temaer blir "Krigsseilerne". Stiftelsen Arkivets krigsseiler-prosjekt bistår i planleggingen, og vil være til stede under festivalen med stand og foredrag.

Les mer på: <http://www.stiftelsen-arkivet.no/krigsseilerne-blir-tema-under-trebatfestivalen>

Dannelse, hvem trenger den? – fortedrag på Arkivet tirsdag 10. april kl 1900

Gorana Ognjenovic, fagfilosof og skribent, redaktør av boka *Dannelse – tenkning, modning, refleksjon* sammen med Bernt Hagtvet (2011). Hennes doktoravhandling handler om ansvar som sosialt begrep. Hun var redaktør og bidragsyter til antologien *Responsibility in Context*, (2010). Ognjenovic var Fulbright Scholar ved New School for Social Research og Purdue University. Hun grunnla og redigerte det første norske nettbaserte samfunnskritiske tidsskriftet *Dictum*.

Enigma Sessions – utstilling og konsert 3. mai på Arkivet

Stein Roger Sordal (1975) Musiker og kunstner, har kalt denne bildeutstillingen for "Enigma Sessions" og er inspirert av arbeidet Alan Turing og hans menn jobbet med i Bletchley Park. Utstillingen presenteres for første gang på Arkivet 3. mai. Bildene er print, olje og akryll på lerret. Stein Roger Sordal vil presentere det kunstneriske prosjektet etterfulgt av konsert. Utstillingen har til hensikt å gjøre folk mer bevisst på matematikeren Alan Turing og hans arbeid under andre verdenskrig. Turing jobbet i Bletchley park med å dekode tyske "enigma - koder" som ble brukt blant annet av tyske ubåter til å senke de alliertes fartøy i Atlanterhavet. Disse fartøyene var losset med ammunisjon, mat, drivstoff og var avgjørende for at britene skulle kunne ta opp kampen mot nazi-tyskland. Les mer på www.stiftelsen-arkivet.no

Russerfangenes dag markeres 5. mai kl 1000

Lørdag 5. mai kl 1000 markeres Russerfangenes dag med tale og kransenedleggelse på Jegersberg ved Grønn slette. Sannsynligvis nærmere femti "russer-fanger" ble henrettet av nazistene på Sørlandet under krigen. 5. mai er valgt som dato fordi 5. mai 1945 (?) henrettet gestapisten Paul Glomb 3 russerfanger på Jegersberg.

Fredsmarkering på Arkivet 8. mai

Vi markerer frigjøringsdagen 8. mai med omfattende program på Arkivet. På formiddagen kl 1000-1500 blir det program for skoler og barn. Kommunepolitiker Abdullahi Alason holder tale og legger ned krans ved minnebautaen. På kvelden kl 1900 blir det paneldebatt med byens fremste politikere. Vi har utfordret dem til å diskutere hva som er fredsinnhold i Norge i dag. Hvordan møter vi diskusjoner om tiggere i Markens, bygging av moskè, papirløse flykninger og andre saker som utfordrer vårt menneskesyn. Mer detaljert program vil du kunne lese om i media senere.

Krigsseilernes dag – 10. mai

Tradisjonen tro arrangeres krigsseilernes dag på Agder 10. mai kl. 17.00. Som vanlig blir ingrediensene en god kombinasjon av sosialt samvær, foredrag og musikk som vekker gode minner i salen på Arkivet. Ett av kveldens temaer blir "å leve med en krigsseiler" som sønn og kone. Bentein Baardson, Helga Brandsnes og Selly Stamnes forteller. Hele programmet for kvelden finner du her: www.stiftelsen-arkivet.no/krigsseilernes-dag

Vi trenger flere illegale aviser til Arkivet.

Stiftelsen Arkivet har etterhvert opparbeidet seg et omfattende bibliotek, hvor vi også har mange originale dokumenter fra andre verdenskrig. Vi har også fått inn en del illegale aviser, men veldig få av dem kommer fra Agder. Så hvis det er noen som har, eller kjenner noen som har originale illegale aviser fra Agder, så vil vi veldig gjerne motta og ta vare på dem her på Arkivet. Kontaktperson er Thomas Hagen på telefon 46 92 04 46, eller e-post: thomas.hagen@stiftelsen-arkivet.no

Besøket ved Arkivet.

Så langt har 2.380 personer (hvorav 1.934 skoleelever) vært på omvisning på Arkivet i år. Bestillingene fremover lover godt for resten av året også. Vi oppfordrer lag, foreninger, bedrifter etc å ta kontakt for omvisning. Tlf 38 10 74 00 .Les mer på www.stiftelsen-arkivet.no

I Europa har bevisstheten omkring fenomenet "historisk minne" økt de siste tiårene, dels som en reaksjon på globalisering og dels som et resultat av konflikter. Som en reaksjon på globalisering har historisk minne hatt som formål å synliggjøre tapet av lokal identitet, eller bekrefte en nasjonal fortid. I lys av konflikter i det 20. århundre (kriger, konsentrasjonsleirer, eksil, atombomber, marginaliserte grupper etc.) har behovet for å studere historisk minne vist seg nødvendig som et supplement til den offisielle versjonen av historie.

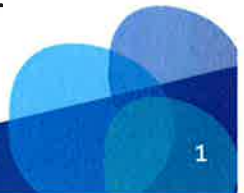
Prosjektet SEM@s har som siktemål å inkludere studiet av historisk minne som fenomen i historieundervisningen som et verktøy til å forstå historiske prosesser og til å fremme kritisk tenking omkring historiske hendelser.

Aktiviteter i 2011

I løpet av første halvår i 2011 gjennomførte partnerne en forberedende analyse for å få en oversikt over historisk minne innenfor det eksisterende rammeverket for skolen (læreres og elevers oppfatninger og holdninger, og eventuell tilstedeværelse i læreplanene). Videre ble det rapportert fra skoler som har arbeidet med historisk minne tidligere. Resultatene av denne analysen er tilgjengelige på prosjektets nettside (www.memoriesatschool.eu).

I andre halvdel av 2011 har partnerne arbeidet med å utvikle en metode for å undervise om historisk minne og har tilpasset denne til det enkelte lands læreplaner. I tillegg har hver av partnerne forberedt implementeringen av metoden i skolen, for eksempel med henblikk på utvalg av tematikk.

Metode som skal prøves ut i utvalgte skoler i 2012

FASE 1 · GENERELLE BEGREPER

Historisk bakgrunn	Å gi eleven historisk informasjon om emnet/perioden
Begrepet "historisk minne"	Å introdusere begrepet "historisk minne" til eleven; hvordan disse blir overført og konstruert
Historisk minne og historie	Å presentere for eleven mulige eksisterende forskjeller mellom minne og "den offisielle" historien om den valgte perioden
Ekskursjoner til minnesteder	Museer, monumenter, arkiv etc. Lære om kildearbeid og det å skrive historie

FASE 2 · MUNTlige KILDER

Opplæring i intervjueteknikk	Å gi eleven grunninnføring i intervjueteknikk
Intervjuobjektets bakgrunn og forberedelse av spørsmål	Å forklare bakgrunnen man må se de muntlige kildene opp mot og hjelpe eleven å forberede spørsmål
Intervju	Elevene intervjuer tidsvitner eller personer som har fått overført historisk minne fra tidligere generasjoner

FASE 3 · ANALYSE

Analyse av intervjuene	Identifisering av hovedideene og relasjonen til det valgte emne
Konstruksjon av historisk minne	Hjelpe elevene å identifisere hvordan kollektivt minne relatert til det valgte emne har blitt konstruert. Her gjøres bruk av sekundær/ støttelitteratur
Engelske sammendrag	Å oppsummere den historiske perioden og historisk minne knyttet til denne perioden

FASE 4 · KREATIVT PRODUKT

Kreativt produkt	Her skal en kritisk tilnærming til "den offisielle" historien og historisk minne stå sentralt
-------------------------	---

FASE 5 · DELE EUROPEISKE MINNER

Deling	Å dele og lære om erfaringene elever på andre skoler har hatt gjennom sammendrag, kreative produkter og personlige erfaringer
---------------	---

113 students of last year of lower secondary education will analyse the 2nd industrialization in San Sebastian (**Basque Country, Spain**). They will learn how two decades of economical and social changes (1950-1970) configured the urban landscape and the society, Inserted in the scholar curricula, this project will develop four basic competences (learning to learn, communication, digital technology and citizenship skills). The project has been welcomed by teachers and educational organizations since schools are right now transitioning towards a competence-based curriculum.

Two schools with different background will be involved in **Italy**: a secondary (Istituto Caduti della Direttissima in Castiglione dei Pepoli) and a Professional school (Forma Giovanni, in San Giovanni Persiceto). The topic will be the construction of the identity through the family memories on II World War, they will work on a local event and the two classes will meet in a point where a massacre of civilians took place within the Gothic Line.

The Norwegian partner Stiftelsen Arkivet, a foundation based in a building which served as a Gestapo regional headquarters during the War, cooperates with a class of 9th graders (14-15 year-olds) at Havlimyra School in Kristiansand. In the course of six weeks, the pupils will work with the topic of the Second World War abroad and in **Norway**. They will conduct interviews, thus studying individual historical memories. Furthermore, they will visit local authentic sites and war memorials. The methodology will involve primarily Social Science (history), but Norwegian and English classes will be important too. The expected output is digital stories, made by the students in small groups.

In **Poland**, the project has been inserted in an ambitious and innovative educational program named "Memory of generations" which will take place during the whole school year. This project is supported by main national institutions related to memory, historical research and also media; which will ensure a large dissemination of the project. When implementing the methodology students will learn about the family, local and national identity conformed by memories and reflected in material cultural which has made up the landscape.

The project is carried out in **Slovenia** by Kranj City Library in collaboration with Gimnazija Kranj. It discusses the industrialization of Kranj – although excluded from the school curriculum, it is an important subject because Kranj was among the most industrially developed towns in this part of Europe in the period between World War I and World War II. Work will be divided between two groups, the first one will discuss historical background and make posters for the library exhibition. Based upon all the gathered data, the second group will conduct interviews with their parents and grand-parents. Then students will combine the two views on history and make a critical assessment. Finally, five students will make a short documentary film consisting of all the gathered information.

The SEM@S project team in the **UK** is working with the Co-operative Academy of Leeds, with students in year 9 (aged 13-14) for one term from January to April 2012. The students are studying the Second World War, focusing on the history and memory of D-Day from the perspective of one man, they will later interview D-Day and Second World War veterans and will analyse how D-Day and the Second World War are remembered by society and the reasons why they are remembered in a particular way.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number

510410-LLP-1-2010-1-ES-COMENIUS-CMP

